

Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter

Vägtrafiken är den enskilt största källan till luftföroreningar och buller i Göteborg och näst största källan till geografiska utsläpp av växthusgaser. För att minska trafikens miljö- och klimatpåverkan och samtidigt skapa en stad med utrymme för människor, grönska och liv krävs kraftfulla åtgärder för att på kort tid minska mängden resor och transporter med bil och lastbil i staden. Samtidigt krävs en snabb elektrifiering av fordonsflottan och övergång till hållbara biobränslen. För att klara av en sådan omställning krävs styrning och samverkan mellan olika aktörer i Göteborg.

Arbetet med att ställa om transporterna och resande till mera hållbart är någon som pågått under en lång tid i Göteborg. Det är också ett område som berör många förvaltningar och bolag.

Mål och inriktning

Strategin ”Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter” ska bidra till att öka takten mot Miljö- och klimatprogrammets måluppfyllelse inom de delmål som rör hållbara transporter, vilka är:

- *Göteborgs stad minskar klimatpåverkan från transporter,*
- *Göteborgs stad säkrar en god luftkvalitet för göteborgarna och*
- *Göteborgs stad säkrar en god ljudmiljö för göteborgarna.*

För delmålet ”Göteborgs stad minskar klimatpåverkan från transporter” finns tre indikatorer. Klimatpåverkan ska minska med 90% till 2030 jämfört med 2010. Det årliga vägtrafikarbetet, det vill säga antal körda kilometer med alla typer av motoriserade vägfordon, i Göteborg, ska vara 25% lägre 2030 jämfört med 2019. Den tredje indikatorn anger att 100% av stadens fordonsflotta ska vara fossilfri till 2023.

För att målen och delmålen i miljö- och klimatprogrammet ska kunna nås behöver förändringar ske i samhället, vilka Göteborgs Stad har olika grad av rådighet över. Med rådighet menas i detta sammanhang på vilket sätt staden kan påverka utvecklingen inom området. Strategisamordningen för Hållbara transporter har hittills primärt arbetat med fokus på den indirekta rådigheten. Det vill säga hur staden skapar förutsättningar för göteborgare och andra aktörer att minska sin påverkan, främst genom stadsutveckling och trafikåtgärder. Strategin arbetar också för att prioritering ges till åtgärder med snabb effekt, så att förändringar kan uppnås inom programperioden för miljö- och klimatprogrammet (2021–2030).

Strategin Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter huvudsakliga inriktningar och mål, där fokus för strategisamordningen främst varit på åtgärder för minskat vägtrafikarbete.

För att minska klimatpåverkan från transporter behövs en snabb elektrifiering av transportsektorn, en högre andel av biobränslen och ett minskat motoriserat vägtrafikarbete. Strategiarbetet har hittills primärt fokuserat på minskat vägtrafikarbete som en viktig del av en snabb omställning till hållbara transporter, där staden skulle kunna använda sin rådighet mer effektivt. Andra viktiga områden som strategin har fokuserat på är att underlätta för samarbeten och samverkan samt att jobba med delaktighet för ökad acceptans. Frågor inom elektrifiering och biobränslen hanteras bland annat inom arbetet med elektrifieringsplanen, ElectriCity, Gothenburg Green City Zone och omställningen av stadens fordonsflotta till fossilfri.

Snabb minskning av motoriserat vägtrafikarbete

Eftersom minskat vägtrafikarbete är en ny indikator i det nuvarande miljö- och klimatprogrammets målsättning, och den inledande kartläggningen inom strategin visade på få befintliga aktiviteter inom området, har strategiarbetet haft ett särskilt fokus på att driva fram insatser för minskat motoriserat vägtrafikarbete.

En snabb omställning för att minska det motoriserade vägtrafikarbetet är avgörande för att nå målen för hållbara transporter. Ett ensidigt fokus på ökad elektrifiering och en högre andel biodrivmedel är inte tillräckligt. Ett minskat motoriserat vägtrafikarbete bidrar även till förbättrad luftkvalitet, minskat trafikbuller och frigör yta som kan användas för mer attraktiva, trygga och tillgängliga stadsmiljöer. Den motoriserade trafiken står i dag för en betydande del av utsläppen och påverkar både människors hälsa och stadens möjligheter till en mer effektiv och rättvis ytanvändning. För att lyckas krävs både minskat behov av bilresor och effektivisering av de resor som fortsatt behöver göras.

En central utmaning är att förändra resvanor, normer och strukturer i ett samhälle där bilen länge varit ett självklart färdmedel och där stadsutformningen i stor utsträckning har utgått från bilens behov. Det krävs en tydlig prioritering av yta, investeringar och styrmedel som gynnar gång, cykel och kollektivtrafik, samtidigt som bilens relativa attraktivitet minskar. Detta behöver ske utan att stadens funktionalitet eller tillgänglighet för boende, besökare och näringsliv försämras.

Göteborg stad har genom sina verksamheter olika möjligheter att jobba mot ett minskat motoriserat vägtrafikarbete. Inte minst gäller detta de förutsättningar staden skapar genom stadsutveckling. Strategiarbetet har därför fokuserat på de stadsutvecklande förvaltningarna genom att bereda, driva på och skapa mervärden till flertalet initiativ.

Ansvar för stadsutvecklingen i Göteborg är fördelat mellan flera förvaltningar, beroende på om arbetet avser planering av nya områden, exploatering eller förvaltning och utveckling av den befintliga staden. För att nå målen för hållbara transporter behöver den befintliga staden fortsätta anpassas för att styra mot ett mer hållbart resande. Samtidigt behöver planeringen av nya områden ta avstamp i den trafiksammansättning som förväntas när målen är uppfyllda. Detta ställer krav på strategisk, taktisk och operativ samordning mellan stadsbyggnadsförvaltningen, exploateringsförvaltningen och stadsmiljöförvaltningen.

Ett ledningsforum för Hållbart resande, med chefer från de stadsutvecklande förvaltningarna, initierades 2022. Ledningsforumets syfte är ökad måluppfyllelse genom skedesövergripande samverkan kring styrning, processer och prioritering kopplat till hållbart resande och minskat vägtrafikarbete utifrån trafikstrategin och miljö- och klimatprogrammets strategi *Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter*. Under de inledande åren har forumet fokuserat på åtgärder och styrmedel som snabbt kan minska vägtrafikarbetet i den befintliga staden och där kommunen har stor egen rådighet, såsom hastighetsreglering, parkering och omfördelning av yta. Strategisamordningen deltar i planeringen och beredningen av ledningsforumets arbete.

Under 2024 gav stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden och exploateringsnämnden sina förvaltningar i uppdrag att skynda på arbetet med att minska biltrafiken och öka det hållbara resandet för att uppnå målen i trafikstrategin och miljö- och klimatprogrammet. Under 2025 har förvaltningarna därför gemensamt tagit fram ett *Program för hållbart resande*. Programmet omfattar fem prioriterade delområden, omdisponering av yta, bilparkering, hastighet, styrning och kommunikation, som bedöms ha stor potential att minska det motoriserade vägtrafikarbetet fram till 2030. Strategisamordningen har varit delaktig i att ta fram underlag till programmets struktur och upplägg.

Under 2026 kommer strategisamordningen, tillsammans med förvaltningar och bolag, undersöka vilka utmaningar och möjligheter stadens andra verksamheter, utöver de stadsutvecklande förvaltningarna, har i att minska vägtrafikarbetet, och hur det arbetet skulle kunna stärkas.

Underlätta för samarbeten och samverkan

Samverkan är en förutsättning för att nå målen för hållbara transporter, då ingen enskild aktör kan hantera denna komplexa samhällsutmaning på egen hand. Genom att dela kunskap, perspektiv och resurser skapas en gemensam förståelse för både utmaningar och möjliga lösningar. Detta stärker stadens samlade handlingskraft, kortar vägen från idé till genomförande och bidrar till mer långsiktigt hållbara resultat.

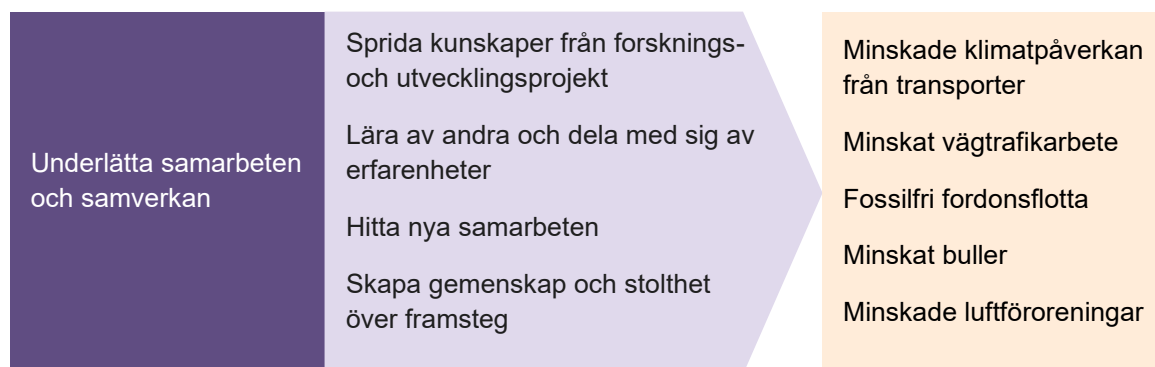
Samtliga förvaltningar och bolag i staden genomför, beställer, möjliggör eller genererar resor och transporter. I våra olika roller – exempelvis som stadsutvecklare, upphandlare, utförare av resor och transporter, näringslivsutvecklare, arbetsgivare, servicegivare,

destination eller hyresvärd – har vi betydande möjligheter att påverka mot mer hållbara resor och transporter.

Under året har strategisamordningen, tillsammans med Business Region Göteborg, planerat och genomfört *Arena Hållbara transporter*. Arenan är en återkommande mötesplats som syftar till att öka kännedomen om stadens arbete inom hållbara transporter, sprida kunskap från forsknings- och utvecklingsprojekt samt möjliggöra erfarenhetsutbyte och nya samarbeten. *Arena Hållbara transporter* är öppen för alla stadens förvaltningar och bolag som på något sätt arbetar med frågor kopplade till hållbara transporter.

Under hösten har strategisamordningen haft ett särskilt fokus på Äldre- samt vård- och omsorgsförvaltningen (ÄVO), som är stadens största förvaltning sett till personalstyrka och som har omfattande behov av resor i tjänsten. Dessa aspekter gör att ÄVO har stora utmaningar med att nå målen inom hållbara transporter. Tillsammans med ÄVO har strategisamordningen initierat ett samarbete med chefer, medarbetare och ett antal nyckelkompetenser i staden utifrån förvaltningens utmaningar att nå stadens mål för hållbar mobilitet. Samarbetet skapade goda förutsättningar för fortsatt tvärssektoriell dialog och gemensamt lärande.

Strategisamordningen har även fördjupat samarbetet med Business Region Göteborg och Stockholms stad genom löpande dialog samt genom studiebesök i Stockholm under hösten, vilket resulterade i erfarenhetsutbyte och underlag till fortsatt samverkan.

Förenklad logikkedja för att underlätta för samarbeten och samverkan.

Behovet av samverkan lyfts av flera förvaltningar och bolag som ett viktigt utvecklingsområde i den enkät som miljöförvaltningen genomförde i slutet av 2025. Ett exempel som lyfts är hur staden skapar förutsättningar för att resa hållbart i tjänsten samt till och från arbetet. Därför kommer strategisamordningen undersöka vidare vilken typ av samverkan som ytterligare kan stärka stadens förvaltningar och bolag och vilken roll strategisamordningen kan ha.

Delaktighet för ökad acceptans

En snabb omställning till hållbart resande innebär att öka attraktiviteten för gång, cykel och kollektivtrafik, samtidigt som bilens relativa attraktivitet minskar. För många kommer detta att påverka hur man förflyttar sig i vardagen. För att genomföra omställningen på ett genomtänkt sätt och skapa acceptans för de åtgärder som staden behöver vidta är det avgörande att stadens boende och verksamheter är delaktiga i förändringsarbetet.

Delaktighet bidrar till ökad förståelse för varför staden genomför åtgärder som påverkar människors vardag, samtidigt som staden får tillgång till invånares och verksamheters kunskaper, erfarenheter och perspektiv. Detta kan i sin tur leda till mer träffsäkra, inkluderande och hållbara lösningar. Genom att involvera invånare i idéutveckling och problemlösning kan staden och dess invånare gemensamt bidra till en mer attraktiv och fungerande stad.

Alla förvaltningar och bolag inom Göteborgs Stad har ett ansvar för att ge invånare, kunder och besökare möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. Stadens verksamheter arbetar därför med delaktighet kopplat till hållbara transporter på olika sätt och i olika sammanhang. De stadsutvecklande förvaltningarna har tagit fram en vägledning för delaktighet och inflytande inom stadsutveckling som ska stötta verksamheterna i att planera och genomföra delaktighetsprocesser.

Under våren 2026 kommer demokrati- och medborgarservice, miljöförvaltningen och stadsmiljöförvaltningen att genomföra ett medborgarråd med temat *Grön och tillgänglig stad*. Medborgarrådet är en metod för att ge göteborgare reellt inflytande i stadens arbete och beslutsprocesser. Rådet ska spegla Göteborgs befolkning utifrån bland annat ålder, kön, bostadsområde, inkomst och politisk åskådning. De 50 deltagarna kommer att träffas vid fyra tillfällen, under lördagar, för att ta del av kunskap och diskutera frågeställningen: *Hur tycker du att vi i Göteborg ska prioritera utrymmet på gator och torg – mellan stadsliv, grönska och trafik?*

Medborgarrådets uppdrag är att ta fram rekommendationer till stadsmiljönämnden om hur staden bör prioritera i arbetet mot en mer grön och tillgänglig stad. Under 2025 har strategisamordningen, tillsammans med tjänstepersoner från miljöförvaltningen samt demokrati- och medborgarservice, arbetat med att planera och förbereda medborgarrådets upplägg och innehåll.

Utmaningar framåt

Utvecklingen mot hållbara transporter står inför flera kvarstående och delvis ökande utmaningar. Naturvårdsverket konstaterade nyligen att utsläppen från vägtrafiken i Sverige inte längre minskar, utan ökade med 24 procent under 2024 jämfört med 2023. På systemnivå bromsas omställningen av nationella styrmedel som motverkar kommunala klimat- och transportmål, exempelvis genom sänkt skatt på fossila bränslen och en lägre reduktionsplikt. Detta har bland annat lett till en lägre andel sålda elfordon än förväntat samt ökade utsläpp från bränsleanvändning. Sammantaget har förutsättningarna för kommuner att minska transporternas miljö- och klimatpåverkan och nå lokala mål försämrats. Mot denna bakgrund behöver staden, tillsammans med andra kommuner, verka för att stärka de lokala verktygen för att styra mot minskad klimatpåverkan och ett

ökat hållbart resande, exempelvis genom utvecklad parkeringsreglering, miljözoner och andra lokala styrmedel.

En avgörande förutsättning för att lyckas är att omställningsarbetet sker i nära samverkan med dem som berörs. För att genomföra den omställning som krävs mot ett mer hållbart resande behöver staden fortsätta att utveckla och stärka möjligheter till delaktighet för de som bor och verkar i staden. Medborgarrådets rekommendationer kommer att bidra till värdefull vägledning om vilka prioriteringar invånarna anser att staden bör göra i det fortsatta omställningsarbetet.

Stadens förvaltningar och bolag har genom sina olika roller betydande möjligheter att påverka både trafikens omfattning och dess utsläpp, bland annat genom kravställning i upphandling, arbete med hållbar arbetspendling och organisation av resor i tjänsten.

För att stärka stadens möjligheter att nå miljö- och klimatprogrammets mål ser vi att:

- Förvaltningar och bolag behöver i större utsträckning ta ansvar för sin roll i att minska det motoriserade vägtrafikarbetet, inte bara genom deras direkta påverkan utan framför allt genom deras indirekta påverkan.
- Politiker behöver tydligt kommunicera förväntningar och signaler om att målen om att minska klimatpåverkan från transporter gäller samtliga förvaltningar och bolag. Alla kan bidra utifrån sina olika roller!
- Politiker, förvaltningar och bolag bör efterfråga och driva på utvecklingen av nationella styrmedel som främjar utvecklingen mot hållbara transporter lokalt, exempelvis genom att möjliggöra differentierad trängselskatt eller fler varianter av miljözoner.

Under början av 2026 kommer strategisamordningen att genomföra en kartläggning av vilka behov och utmaningar stadens förvaltningar och bolag ser för att kunna ta ytterligare steg mot uppsatta mål. Kartläggningen kommer användas som underlag inför kommande prioriteringar och utveckling inom strategin.

Organisering och kontakt

Strategiansvarig nämnd: Stadsmiljönämnden

Samordningsansvariga: Malin Östblom och Matilda Sjöholm

Organisering och involvering:

Strategin Hållbara transporter spänner över ett brett område som berör alla förvaltningar och bolag i staden. Strategin har därför ingen fast arbetsgrupp, utan arbetar i olika konstellationer utifrån olika teman och behov.

Matilda Sjöholm och Malin Östblom, samordningsansvariga för strategin Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter,

Länkar/bilagor

- [Medborgarråd ger möjlighet att påverka politiken » Vårt Göteborg](#)
- [Medborgarråd för en grönare stad som är mer tillgänglig för alla - Medborgarinflytande Göteborgs Stad](#)